



Bild från utbildningsmaterialet.

Genderprojektet Lifidzi, Moçambique Slutrapport 2016

"Målet att reducera barnäktenskap och tidiga graviditeter samt öka antalet flickor som fortsätter sin skolgång har lyckats. Gender -projektet kommer att leva vidare och spridas till fler provinser."

FFBB, augusti 2016





1. Bakgrund till Gender-projektet i Lifidzi, juli 2015-juni 2016

Under flera år lyfte systrarna frågan om möjligheten till ett projekt som skulle stötta flickorna i deras utsatthet. Föräldrar uttryckte sin oro för flickorna och bl.a. de tidiga graviditeterna som innebar mycket lidande för flickan och inte sällan slutade i ett dödsfall. "Flickorna utnyttjas av de manliga lärarna", fick vi även höra. Vi noterade att föräldrarna över lag var väl medvetna om problematiken. Fattigdomen spelar naturligtvis en stor roll. Från och med årskurs 7 kostar skolgången betydligt mer och man klarar inte av att finansiera den. Att gifta bort dem blir en ekonomisk lösning då det innebär en mun mindre att mätta. Redan då flickan är i 12-årsåldern planeras bröllop. Men det beror också på traditioner och kulturella värderingar. Finns det pojkar i en familj så prioriteras deras skolgång.

2013 genomfördes en förstudie som påvisade det stora behovet av en insats som fokuserade på jämställdhet, mänskliga rättigheter och flickornas situation. I och med det föddes idén om Gender-projektet.

Projektets huvudsyfte var att reducera barnäktenskap och tidiga graviditeter. Vi ville också förändra målgruppernas attityder gentemot barnäktenskap och sexuellt utnyttjande i skolan och dess konsekvenser samt ge unga flickor en förmåga att agera, om de riskerar barnäktenskap eller sexuellt utnyttjande i skolan.



FFBB gjorde en ansökan till ForumSyd/Sida och projektet beviljades finansiering i december 2014. Projektledare har varit Daniel Gustafsson som tagit fram utbildningsmaterial och en handbok. Eftersom långt ifrån alla kan läsa är illustrationerna mycket viktiga. Med hjälp av en illustratör, Niklas Antonson, Köpenhamn, kunde vi skapa ett mycket bra material. Även en handledningsmanual för dem som ska genomföra utbildningarna utarbetades. Likaså togs det fram formulär för utvärdering, statistik m m för att vi skulle kunna följa projektets aktiviteter och ekonomi.

Projektet startades i juli 2015 och det lokala projektet fick namnet "Educao em primeiro lugar – depois Casamento", dvs "Först utbildning därefter giftermål". Huvudansvarig för genomförandet i Lifidzi har varit Syster Olimpia. Berörda myndigheter informerades om projektet, och de har alla välkomnat det. I januari 2016 genomfördes en uppföljning av projektet och i samband med den genomfördes även en utbildning av berörda i barnkonventionen, kvinnokonventionen och mänskliga rättigheter.

2. Gender-projektet juni 2016

Det var med stor spänning som vi reste till Lifidzi för att utvärdera och ta del av resultatet av Gender-projektet. Under projekttiden har vi haft täta kontakter med Syster Olimpia och försökt ge henne det stöd som behövdes för ett så omfattande och viktigt projekt. Alla rapporter vi hade fått pekade mot ett lyckat sådant.

Arbetsmetoden har varit att arrangera workshops ute i byarna samt för eleverna vid högstadieskolan. Olika stödgrupper har bildats, så att flickorna vet vart de skall kunna vända sig om de riskerar tidigt giftermål eller blir utsatta för sexuella trakasserier. Det har också bildats en dramagrupp som i sina framträdanden visat hur man kan agera i olika situationer. Dramagruppen har haft framträdanden inte bara vid olika workshops utan även i byskolorna i Lifidzi.

Daniel Gustafsson har utbildat systrar, präster, byledare, animatorer (kyrkans rådgivare ute i byarna) och övriga nyckelpersoner i barnkonventionen, kvinnokonventionen och mänskliga rättigheter.

Parallellt med projektet har skapats en utbildningsfond för flickor för att ge dem möjlighet att fortsätta sin skolgång, och man har även arrangerat en studieresa till gymnasieskolan i Vila (ca 1,5 mil från Lifidzi). Syftet





är att ge dem en bild av hur det är att studera vid en skola som ligger en bit från hembyn. Många flickor har inte varit utanför sin hemby och känner rädsla inför en fortsatt skolgång i en ny miljö. Man väljer då hellre att stanna hemma i byn och gifta sig tidigt.

Målsättningen var att nå ut till 1 000 pojkar och 1 000 flickor, men resultatet är över förväntan och vi har nått ut till många fler än vad vi ursprungligen hade räknat med.

När vi summerar projektet har 2 359 flickor, 1 521 pojkar, 704 föräldrar, 43 lärare, byledare, 12 Systrar och 40 animatörer deltagit.



Genom utvärdering av intervjuer (utförda vid tre olika tillfällen) med de olika målgrupperna ser vi en tydlig förändring i attityder till barnnärskap. Alla talar om projektet, och det diskuteras ute i byarna.

Beträffande tidiga giftermål, d.v.s. flickor som är 16 och därunder, finns 44 registrerade par 2013, 58 par 2014. Under 2015 då projektet startades registrerades endast tre par.



*Under 2016 finns **inga** par registrerade där flickan är 16 år eller därunder.
I samtliga registrerade par är flickan 18 år eller äldre.*

Vidare finns flera fall av anmälda sextrakasserier av flickor, framför allt begångna av lärare. Två flickor har specifikt namngett två lärare, och åtgärder har vidtagits av rektorn. Detta ser vi som mycket positivt. Vi fick tillfälle att prata med båda flickorna och uppmuntrade dem att sprida detta till kamraterna samt påpekade att det inte finns anledning till rädsla eller skam.

3. Projektet kommer att fortsätta

En fortsättning av projektet diskuterades, och program och upplägg för nästa period, augusti 2016 till juni 2017, utarbetades redan under besöket. Genomförandet kommer att delas upp mellan syster Olimpia och rektorn vid högstadieskolan i Lifidzi. Daniel Gustafsson utbildade de två lärare som sedan kommer att genomföra workshop vid högstadieskolan. Två lektionstimmar varje vecka är avsatta specifikt för Genderprojektet. Rektorn för skolan är sedan tidigare involverad och hon är mycket positiv. Hon är högst medveten om de problem som finns och har under lång tid önskat att något skulle göras för flickorna.

Systrarna kommer att fortsätta bedriva workshops i byarna i Lifidzi, och även systrarna i Maputo och Lichinga kommer att introducera projektet där. Även vid barnhemmet Lar Siloe samt vid högstadieskolan Sao Jose, Munhava, Beira, kommer man att introducera projektet.

Det är svårt att inte se detta som en framgångsrik och mycket lyckosam insats, och vi kommer att noga följa utvecklingen.

Styrelsen har beslutat att stödja nytryck av handböckerna eftersom fler behövs samt ge stöd till en enkel förtäring i samband med workshop i Lifidzi.



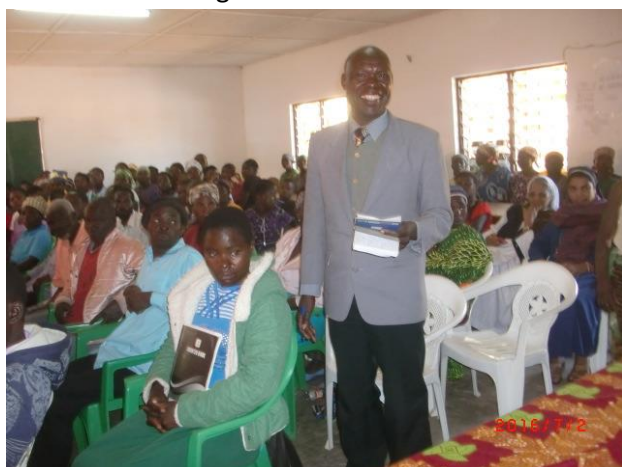


4. Avslutningsseminarium den 2 juli 2016 - en dag av glädje

Avslutningsseminariet var en stor dag med mycket glädje och positiv respons. 100 personer var inbjudna, men vi uppskattade antalet deltagare till ca 150 personer. Formell inbjudan hade skickats ut till myndighetspersoner, rektorer m fl. Skolflickor, föräldrar och alla nyckelpersoner var självklara gäster. Det bjöds på kyckling, ris och sallad samt dricka och därtill var det bakat en enorm tårta. Gert-Agne fick öppna en champagneflaska dagen till ära.

Skolflickorna sjöng och dansade, dramagruppen uppträdde med sin teater och flera deltagare höll tal. Resultatet från projektet presenterades av Daniel Gustafsson. Mötet avslutades med en öppen diskussion och alla var lika överens om hur viktigt projektet var och att det måste få en fortsättning.

Vi vill särskilt komma ihåg Angelina som i sitt tal vid slutseminariet uttryckte sin tacksamhet över projektet och den möjlighet hon har fått genom att vara en av flickorna som får bidrag från utbildningsfonden. I sitt tal uppmanade hon sina medsystrar att inte ge upp, att de skall fortsätta att kämpa för sina rättigheter och att få studera. Idag är hon en förebild för flickorna i Lifidzi.



Rektorn vid byskolan i Mulambo. Flickan i grön jacka är Angelina



Stor uppslutning vid slutseminariet

Det framkom även att man ute i byarna vill ordna lokala föräldrasammankomster där man ska diskutera och tala om flickornas situation. "Vi vill hålla informationen om flickors rättigheter vid liv. Det får inte glömmas bort" säger Senhor Serafim från byn Mulambo. Alltså vill man fortsätta projektet på eget initiativ, vilket är oerhört positivt.

Vi känner oss mycket glada över att få dela detta mer er och att projektet har fått en sådan god genomslagskraft. Inte minst är vi väldigt glada över att projektet kommer att kunna fortsätta.

Styrelsen för FFBB

Augusti 2016

